

Göteborgs
Stad

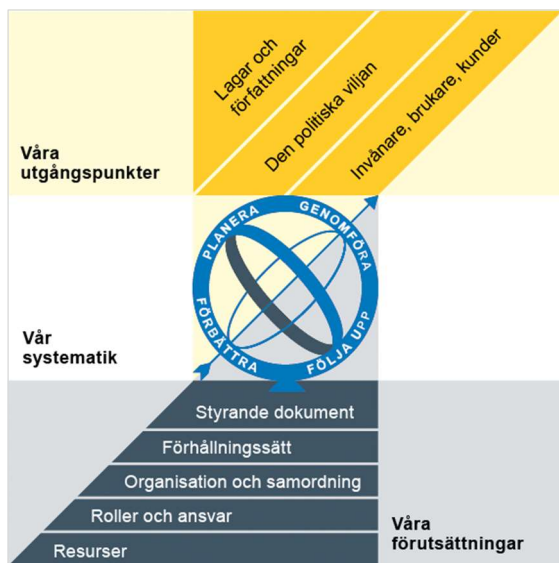
Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023–2027

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Framgår under "Vem omfattas av planen"	Diarienummer: 0206/19	Datum och paragraf för beslutet: 2023-04-27 § 7
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2023–2027	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: Direktör Ärende och utredning, Stadsledningskontoret

---

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna plan	4
Vem omfattas av planen	4
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning	5
Stödjande dokument	7
Beskrivning och genomförande av denna plan	8
Uppföljning av denna plan	9
Åtgärder för att nå god vattenstatus i Göteborg	10
Övergripande åtgärd som riktar sig till alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner	11
Ö 1. Rapportering	11
Kommunspecifika åtgärder	12
K 1. Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande	12
K 2. Miljötillsyn och prövning	19
K.3. Dricksvattenskydd	22
K 4. Fysisk planering enligt plan- och bygglagen	24
K 5. VA-plan inklusive dagvatten	28
K 6. Dioxiner från småskalig förbränning	32

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med åtgärdsplanen är att stärka förutsättningarna för att Göteborgs Stad ska nå miljö kvalitetsnormerna för vatten enligt nuvarande lagstiftning och aktivt bidra till att intentionerna bakom EU:s ramdirektiv för vatten kan följas.

Åtgärdsplanen utgör grunden i Göteborgs vattenförvaltningsarbete och tydliggör ansvarsfördelningen inom staden. Planen driver på genomförandet av de fysiska åtgärder som är avgörande för att de vattenrelaterade miljömålen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 ska kunna nås.

För att klara detta krävs ett starkt samarbete och stärkta synergier i stadens arbete och det krävs samverkan med berörda kommuner inom kommunens avrinningsområde. Planen konkretiserar hur detta ska gå till. Den ska även bidra till att staden investerar i åtgärder som är kostnadseffektiva och hållbara ur ett helhetsperspektiv.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för Göteborgs Stads berörda nämnder och styrelser. De nämnder och styrelser som framför allt berörs av åtgärderna i planen är miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden samt Gryaab.

Indirekt berörs även andra förvaltningar och bolag i staden av planen. Detta genom bland annat åtgärder kopplat till tillsyn, planering och dagvattenhantering.

För att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås krävs att även andra aktörer inom avrinningsområdena gör sin del av vattenförvaltningsarbetet. Staden behöver därför samverka med andra kommuner, myndigheter och aktörer inom våra avrinningsområden. Dessa aktörer berörs därav indirekt av planen.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2023–2027.

Bakgrund

Miljö- och klimatnämnden har ansvar för att samordna stadens arbete som följer av EU:s vattendirektiv och havsmiljödirektiv.

Den 29 maj 2019 godkände kommunstyrelsen miljö- och klimatnämndens begäran om igångsättningsbeslut för att ta fram ett förslag till en åtgärdsplan för hur god vattenstatus ska kunna uppnås i Göteborgs vattenförekomster. Arbetet har bedrivits i projektform med deltagare från berörda förvaltningar och bolag i staden. I projektets styrgrupp har chefer från miljöförvaltningen, Kretslopp och vatten, stadsbyggnadskontoret (numera

stadsbyggnadsförvaltningen) och Gryaab ingått. I arbetet har det även funnits en referensgrupp bestående av personer från olika myndigheter samt ett flertal fokusgrupper bestående av sakkunniga från stadens förvaltningar och bolag.

Vattenförvaltningsarbetet i Sverige bedrivs i förvaltningscykler om sex år. Den fjärde cykeln påbörjades i december 2021 och pågår till december 2027. Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för den fjärde vattenförvaltningscykeln beslutades i augusti 2022 efter att ha genomgått regeringsprövning.

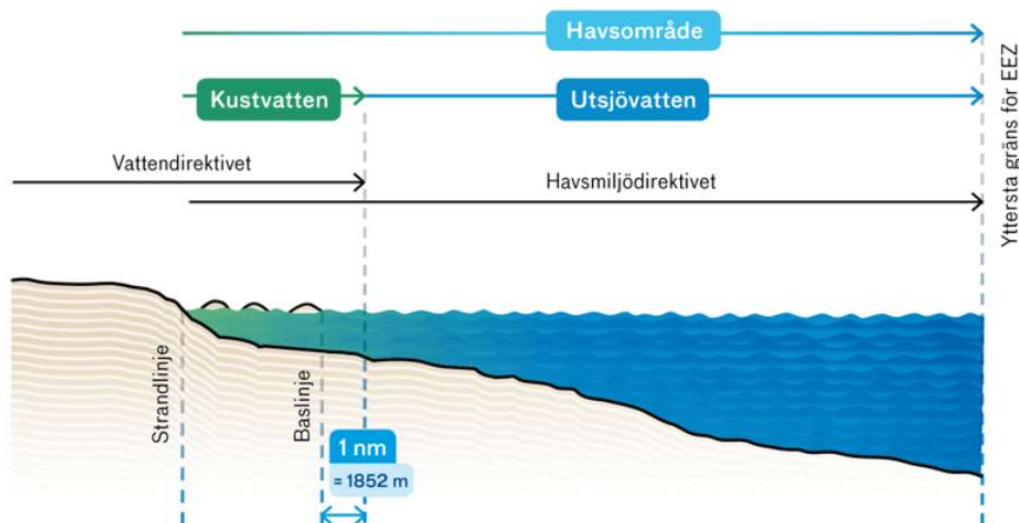
Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus är tänkt att gälla 2023–2027 så att stadens åtgärdsarbete går i takt med den nationella vattenförvaltningens cykler.

Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning

Göteborgs Stads budget är det övergripande styrdokumentet för samtliga nämnder och styrelser. Inom vattenområdet finns både internationell och nationell lagstiftning som styr arbetet.

EU:s vattendirektiv (Ramdirektiv för vatten, 2000/60/EG) har implementerats i svensk lagstiftning i 5 kapitlet Miljöbalken och genom vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660). Var sjätte år tar vattenmyndigheterna fram åtgärdsprogram som riktar sig till myndigheter och kommuner och som är bindande att genomföra enligt bland annat 5 kap. 11 § i miljöbalken. Där står att *myndigheter och kommuner skall inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt ett åtgärdsprogram som fastställts enligt 5 §. Lag (2018:1407)*. Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus syftar till att underlätta för staden att genomföra dessa åtgärder på ett samordnat och effektivt sätt.

Havsmiljödirektivet (Ramdirektiv om en marin strategi, 2008/56/EG) är EU:s gemensamma ramverk för havsmiljön, och det har införlivats i svensk lagstiftning i havsmiljöförordningen (SFS 2010:1341). Syftet med direktivet är att uppnå eller upprätthålla en god miljöstatus i Europas hav. Direktivet omfattar marina vatten från kusten till yttersta gränsen för ekonomisk zon (figur 1). Arbetet med havsmiljödirektivet sker i sexårscykler och det finns ett åtgärdsprogram för havsmiljön som gäller 2022–2027. Programmet är framtaget av Havs- och vattenmyndigheten och riktar sig till myndigheter och kommuner. Havsmiljödirektivet och vattendirektivet överlappar varandra i kustzonen, och där sker en samordning av vattenmyndigheten och Havs- och vattenmyndigheten. I det området har vattendirektivets åtgärdsprogram företräde.

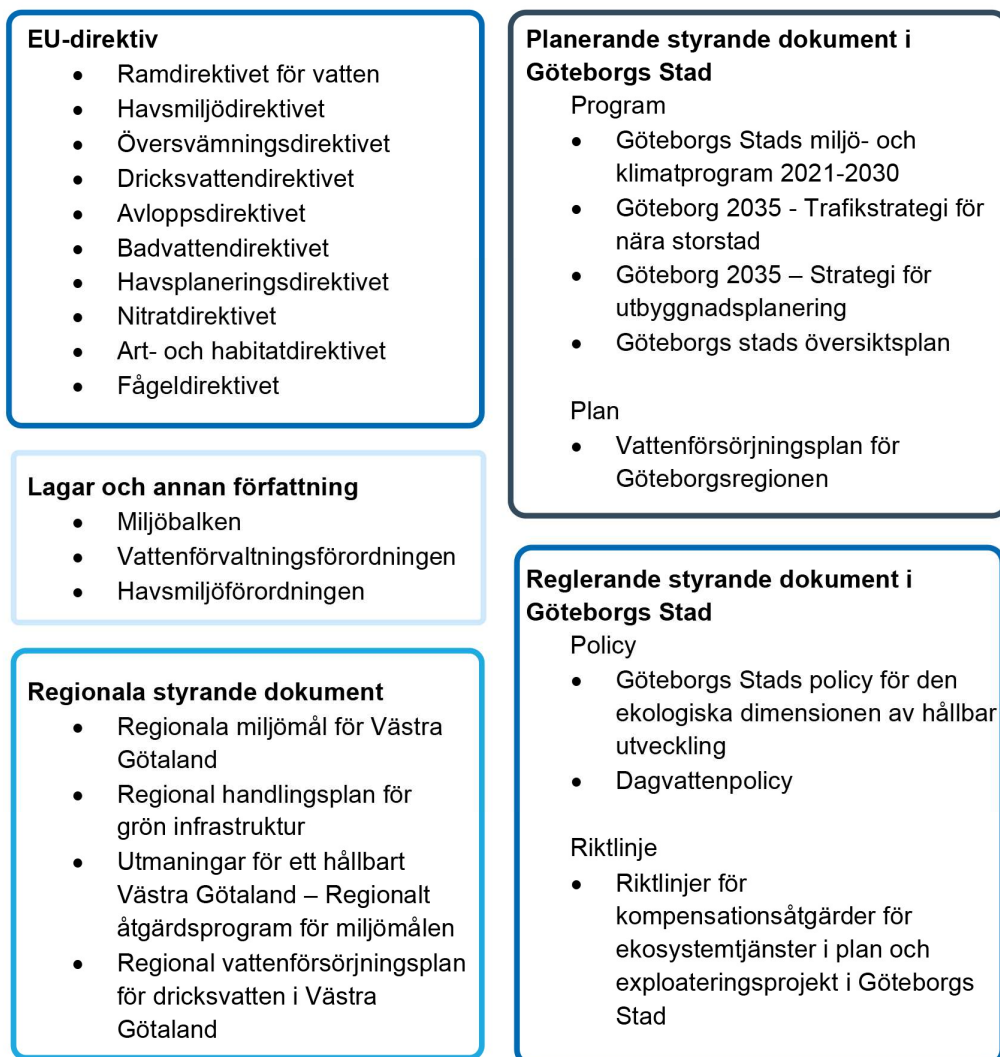

Figur 1: Indelning av havsområde från strand till och med den yttersta gränsen för Svensk ekonomisk zon (EEZ). (Bild från havochvatten.se)

Det finns flera andra vattenrelaterade EU-direktiv som har koppling till vattenförvaltning, till exempel nitratdirektivet, dricksvattendirektivet, avloppsvattendirektivet, badvattendirektivet, översvämningdirektivet och havsplaneringsdirektivet. Även fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet har kopplingar till vattendirektivet.

I mars 2021 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030. Programmet innehåller tre övergripande miljömål om naturen, klimatet och människan. Huvudmålet för naturen är *Göteborg har en hög biologisk mångfald* och ett av delmålen är *Göteborgs Stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag*. De övergripande åtgärderna som staden behöver genomföra för att nå våra vattenrelaterade miljömål beskrivs i denna åtgärdsplan.

I figur 2 nedan visas vilka styrande dokument inom Göteborgs Stad och på regional nivå som åtgärdsplanen huvudsakligen relaterar till samt, på en övergripande nivå, vilka lagar och annan författning som styr arbetet.

Figur 2. Översikt över styrande dokument med kopplingar till åtgärdsplanen

Stödande dokument

För handläggare som arbetar med genomförande av åtgärderna i åtgärdsplanen finns ett stödande dokument *Underlag till Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus* (Miljöförvaltningen, 2022a). Där beskrivs bland annat lagstiftning, nuvarande status i Göteborgs vattenförekomster samt de miljöproblem som ligger till grund för att miljö kvalitetsnormerna inte uppnås i Göteborg.

Inom ramen för projektet med åtgärdsplanen har även en rapport gällande samhällsekonomisk värdering av vattnekosystemtjänster tagits fram (Miljöförvaltningen, 2022b).

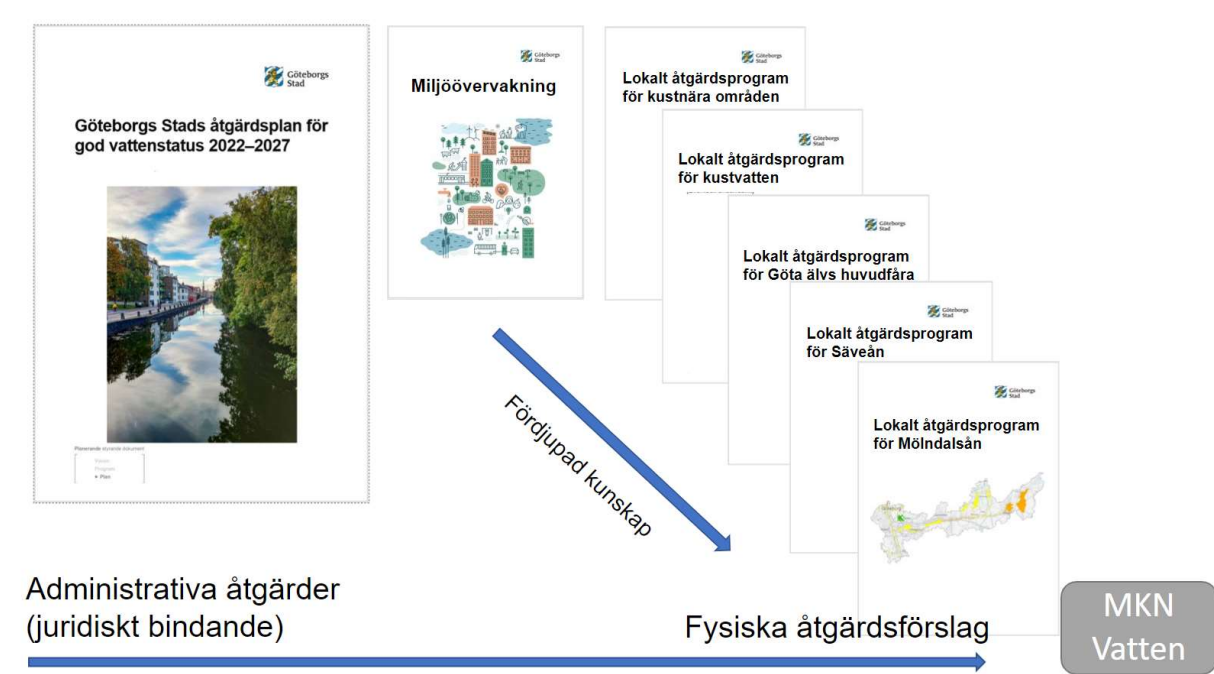
Göteborgs grönplan (Park- och naturförvaltningen, 2022) togs fram parallellt med Göteborgs Stads översiktsplan som antogs 2022. Grönplanen är även ett stödande dokument i arbetet med åtgärdsplan för god vattenstatus.

Beskrivning och genomförande av denna plan

Åtgärdsplanen bygger på de bindande åtgärder som kommunen är skyldig att genomföra utifrån vattenmyndigheten i Västerhavets åtgärdsprogram 2022–2027 (Vattenmyndigheterna, 2022). Vattenmyndighetens åtgärdsprogram innehåller totalt 60 åtgärder av administrativ karaktär. En av åtgärderna berör alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner och sex åtgärder är riktade specifikt till kommunerna.

De åtgärder som berör kommuner i vattenmyndighetens åtgärdsprogram specificeras i denna åtgärdsplan till 32 åtgärder för Göteborgs Stads förvaltningar och bolag. Det handlar till stora delar om att utveckla de samarbeten och den samverkan som behövs för synergier och tvärsektorieell problemlösning, men även om att utveckla specifika rutiner och verktyg för ett effektivare vattenförvaltningsarbete. För åtgärder som ska utföras av flera aktörer är det åtgärdens huvudansvariga aktör som förväntas sköta samordningen.

Som en del av åtgärdsplanen ansvarar även miljöförvaltningen för att ta fram en ny miljöövervakningsplan för vattenmiljön (åtgärd K 1.8) och lokala åtgärdsprogram för respektive huvudavrinningsområde i kommunen (åtgärd K 1.2). De lokala åtgärdsprogrammen är avrinningsområdesbaserade och utgår från icke bindande åtgärdsförslag som finns inlagda i vattenmyndighetens databas VISS¹. De innehåller förslag på platsspecifika åtgärder och beskriver vem/vilka av stadens förvaltningar/bolag som ansvarar för utförandet. Åtgärdsplanen och de lokala åtgärdsprogrammen skapar tillsammans kraft i det arbete som krävs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås (figur 3).

Figur 3. Bild över åtgärdsplanen med dess kompletterande dokument som tillsammans ska skapa kraft i stadens arbete för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

¹ VISS – Vattenmyndigheternas databas VattenInformationsSystemSverige

Uppföljning av denna plan

Miljö- och klimatnämnden rapporterar årligen till vattenmyndigheterna vilka åtgärder som Göteborgs Stad har genomfört samt i vilken omfattning. I samband med det kommer åtgärderna i denna åtgärdsplan att följas upp.

En utvärdering av åtgärdsplanens aktualitet ska ske efter tre år. Miljö- och klimatnämnden ansvarar för det arbetet. I samband med nästa revidering av vattenmyndigheternas förvaltningsplan och åtgärdsprogram för perioden 2027–2033 kommer också denna åtgärdsplan att revideras.

Miljö- och klimatnämnden kommer även att ansvara för uppföljning av miljöövervakningen och de lokala åtgärdsprogrammen, vilket kommer att ske årligen. Genom stadens löpande arbete med miljöledningssystemet kommer miljöförvaltningen även kunna följa verksamheternas arbete med åtgärderna i åtgärdsplanen och de lokala åtgärdsprogrammen.

Uppföljningen av åtgärdsplan, miljöövervakning och de lokala åtgärdsprogrammen kommer att rapporteras till miljö- och klimatnämnden och resultatet kommer därefter att delges berörda nämner och bolag.

Åtgärder för att nå god vattenstatus i Göteborg

Åtgärdsplanen utgår från nuvarande status i Göteborgs vattenförekomster och beskriver vad Göteborgs Stads förvaltningar och bolag behöver göra för att nå miljö kvalitetsnormerna och uppnå kraven i Vattenmyndigheten i Västerhavets åtgärdsprogram 2022–2027.

I Vattenmyndighetens åtgärdsprogram finns en övergripande åtgärd som är riktad till alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner och sex åtgärder som är riktade direkt till kommunerna (figur 4). Åtgärderna är av administrativ karaktär och bindande för kommuner och myndigheter att följa enligt 5 kap. Miljöbalken (1998:808).

Figur 4. Översikt över de åtgärder i vattenmyndighetens åtgärdsprogram som är riktade till kommuner

Vattenmyndighetens bindande åtgärder presenteras i textrutorna under respektive åtgärd nedan.

Åtgärderna från vattenmyndighetens åtgärdsprogram har specificerats till 32 åtgärder på lokal nivå. De beskriver vad Göteborgs Stad behöver göra för att följa åtgärdsprogrammet och för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Av tabellerna framgår vilken/vilka förvaltningar som har ansvar för att genomföra respektive åtgärd samt vilka parter som ansvarar för att medverka i arbetet. Under tabellerna beskrivs bakgrund, syfte och genomförande av åtgärderna.

Övergripande åtgärd som riktar sig till alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner

Ö 1. Rapportering

Alla centrala myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner som omfattas av detta åtgärdsprogram ska årligen, med början 2022, rapportera till vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår i syfte att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inom myndigheternas eller kommunens verksamhetsområde ska kunna följas.

Utvecklingen av rapporteringen görs i samverkan med vattenmyndigheterna i samverkan.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogrammet 2016–2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
Ö 1.1 Rapportera genomförda åtgärder till vattenmyndigheten	Miljö- och klimatnämnden	Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, med flera	Löpande årligen

Ö 1.1 Rapportera genomförda åtgärder till vattenmyndigheten

Göteborgs Stad rapporterar årligen hur de bindande administrativa åtgärderna i vattenmyndighetens åtgärdsprogram har genomförts i kommunen. Miljö- och klimatnämnden har ansvar för att samordna stadens svar. Stadsledningskontoret säkerställer att resultatet delges kommunstyrelsen².

I tidigare åtgärdsprogram har rapporteringen skett genom en årlig enkät som skickats ut av vattenmyndigheterna. Vattenmyndigheterna i samverkan håller på att utveckla former och format för rapporteringen för åtgärdsprogram 2022–2027. För att bättre kunna följa och utvärdera framstegen i åtgärdsarbetet och underlätta kopplingen till effekter i miljön planerar vattenmyndigheterna att begära in mer kvantitativa underlag under programperioden 2022–2027. Underlagen ska redovisa vilka effekter myndigheters och kommuners åtgärds genomförande har fått i form av fysiska åtgärder.

I samband med rapporteringen till vattenmyndigheten kommer även åtgärderna i Göteborgs Stads åtgärdsplan att följas upp (se åtgärd K 1.1).

² Igångsättningsbeslut för Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus, kommunstyrelsen (§451 0602/19).

Kommunspecifika åtgärder

K 1. Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Den förvaltningsövergripande planeringen ska säkerställa att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet. I följande verksamheter och planer, samt i alla tillämpbara områden, där kommunen har ansvar och mandat ska planeringen tillgodose att miljökvalitetsnormerna uppnås:

- a) tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet som inkluderar små avlopp, vattenskyddsområde, förorenade områden, jordbruk,
- b) översikts- och detaljplaner, och
- c) dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan)

Den förvaltningsövergripande planeringen ska dessutom innefatta

- a) en plan för vattenanvändning i ett förändrat klimat med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen och
- b) en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens av- och tillrinningsområden.

Åtgärden är ny i åtgärdsprogram 2022–2027. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande och sedan genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 1.1 Implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus	Miljö- och klimatnämnden	Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Gryaab, Grefab, GHAB, idrotts- och föreningsnämnden	Löpande årligen i samband med rapportering till vattenmyndigheten (se åtgärd Ö 1.1)
K 1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram	Miljö- och klimatnämnden	Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden,	Åtgärden pågår 2022–2023 och följs därefter upp årligen

		Gryaab, Grefab, GHAB, idrotts- och föreningsnämnden samt Länsstyrelsen och berörda kommuner	
K 1.3 Utveckla mellankommunal samverkan inom åtgärdsplanering tillsammans med Länsstyrelsen och Göteborgsregionen (GR)	Miljö- och klimatnämnden	Länsstyrelsen, berörda kommuner, vattenråd, Göteborgsregionen (GR)	Åtgärden pågår kontinuerligt och följs upp årligen
K 1.4 Ta fram områdesvisa planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen	Kretslopp och vattennämnden, stadsbyggnadsnämnden	Miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden	Metodik tas fram 2022, genomförs därefter kontinuerligt vid behov
K 1.5 Utveckla och upprätthålla vattenkarta i stadens kartverktyg	Stadsbyggnadsnämnden, miljö- och klimatnämnden	Kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden	2023
K 1.6 Internutbilda personal på berörda förvaltningar och bolag i vattenfrågor	Miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden	Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, Gryaab	Åtgärden pågår kontinuerligt och följs upp årligen
K 1.7 Samordna stadens arbete med vattenfrågor (vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvänningsdirektivet)	Portföljstyrgrupp	Berörda nämnder och styrelser	Åtgärden pågår kontinuerligt och följs upp årligen
K 1.8 Utveckla miljöövervakningen	Miljö- och klimatnämnden	Kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, Gryaab, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden	2022-2023 och följs därefter upp årligen

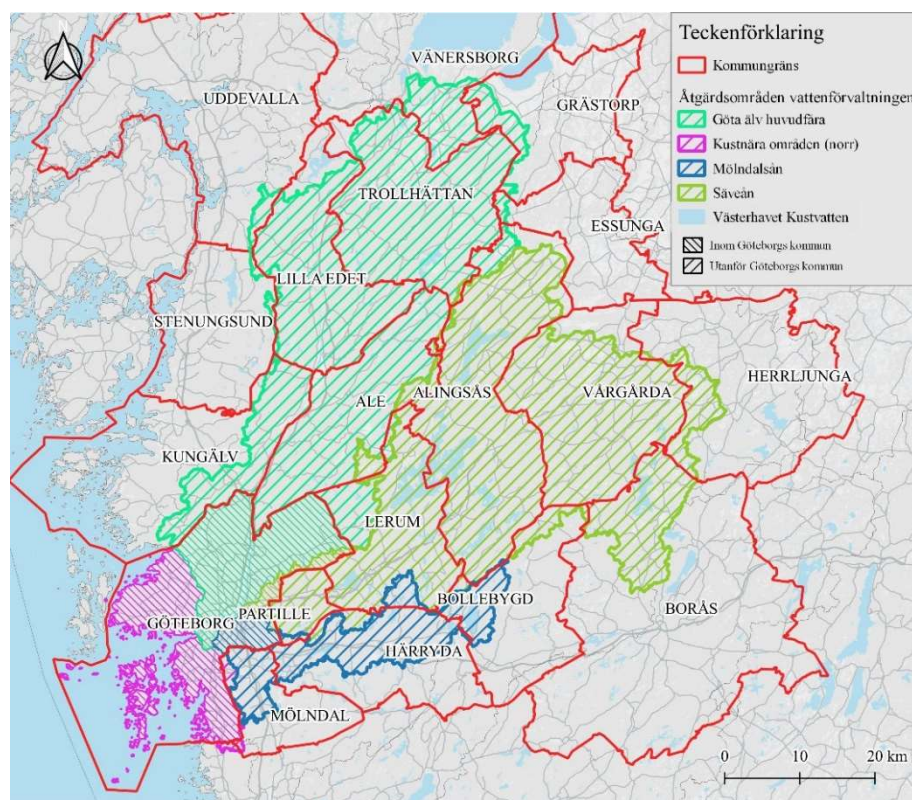
K 1.1 Implementera och följa upp Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus

Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus utgör grunden i stadens vattenförvaltningsarbete. Efter planens antagande kommer projektets arbetsgrupp att fortsätta driva det kontinuerliga arbetet i en stadenövergripande vattenförvaltningsgrupp. Miljö- och klimatanmännen ansvarar för implementering och uppföljning av åtgärdsplanen och tar stöd av vattenförvaltningsgruppen i genomförandet.

Syftet med åtgärden är att effektivt samordna stadens prövning, tillsyn, planering, miljöövervakning, och genomförande av fysiska åtgärder så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan uppnås.

K 1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram (LÅP)

För att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas behöver planering, prioritering och genomförande av konkreta åtgärder genomföras ur ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenmyndigheten har delat upp Västerhavets avrinningsområde i ett antal åtgärdsområden. Göteborgs stad ingår i fem av dessa; Göta älvs huvudfåra, Mölndalsån, Sæveån, Kustnära områden (norr) och Västerhavets kustvatten (figur 5).

Figur 5: Kartbild över åtgärdsområden inom vattenförvaltningen samt kommungränser

Vattenförvaltningens åtgärdsområdesindelningar ligger till grund för Göteborgs Stads uppdelning i lokala åtgärdsprogram (LÅP). LÅP kommer att tas fram under 2022-2023 och innehåller beskrivning av miljötillstånd, påverkanskällor och förslag på de fysiska platsspecifika åtgärder som staden behöver genomföra i sin roll som markägare och verksamhetsutövare. De kommer även att innehålla kostnadsbedömningar, förslag på finansiering samt peka ut ansvar för genomförande av kommunens åtgärder. Syftet med

LÅP är att staden ska investera i åtgärder som är kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara ur ett helhetsperspektiv. De ska underlätta för alla berörda att ta ansvar för och planera för sin del av stadens vattenförvaltningsåtgärder. Vidare kommer LÅP även att beskriva vilka övergripande åtgärder som behöver genomföras inom respektive avrinningsområde, till exempel om det behöver bedrivs riktad tillsyn kopplat till specifika miljöproblem inom avrinningsområdet eller om det behöver tas fram gemensamma skötselplaner för stadens vattenmiljöer. I vissa vattenförekomster finns det behov av att genomföra fördjupade utredningar kopplat till exempelvis miljögifter eller hydromorfologi³ innan konkreta åtgärdsförslag kan tas fram, vilket även kommer att framgå och beskrivas i LÅP.

Åtgärdsförslagen i LÅP tas fram och prioriteras i en stadenövergripande samverkan och i dialog med Länsstyrelsen och berörda kommuner. Prioritering av åtgärder kommer att utgå bland annat från statusklassning, recipienternas känslighet, kostnadseffektivitet, rådighet och miljö kvalitetsnormer. LÅP kommer att vara levande dokument som uppdateras årligen. Vattenförvaltningsgruppen ansvarar för att gemensamt följa upp, uppdatera, planera och prioritera åtgärder (se åtgärd K 1.1). Deltagare i gruppen ansvarar för ett välfungerande informationsflöde mellan sina respektive förvaltningar/bolag och gruppen.

Syftet med LÅP är att de ska bidra till en ökad åtgärdstakt. LÅP utgör ett underlag till förvaltningars och bolags behovsanalyser och verksamhetsnomineringar samt i budgetarbete och verksamhetsplanering. LÅP utgör även ett viktigt underlag i verksamheternas kartläggning och bedömning av sin betydande miljöpåverkan i det systematiska miljöarbetet.

K 1.3 Utveckla mellankommunal samverkan inom åtgärdsplanering tillsammans med Länsstyrelsen och Göteborgsregionen (GR)

Göteborgs Stad delar avrinningsområden med flera andra kommuner (figur 5). Samverkan sker i de vattenråd som staden deltar i; Göta älvs, Säveåns och Mölndalsåns vattenråd. Göteborgsregionen (GR) samordnar vattenrådets arbete och driver även tidvis olika mellankommunala projekt. Ytterligare mellankommunala samarbeten inom vattenförvaltning behöver utvecklas för att driva arbetet framåt så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. I miljöförvaltningens rapport om samhällsekonomisk värdering av vattnekosystemtjänster (Miljöförvaltningen, 2022b) finns förslag på möjliga kostnadseffektiva åtgärdssamarbeten mellan kommuner. Länsstyrelsen har en vägledande roll i detta arbete då de har en helhetsbild över miljösituationen i vattnet inom distriktet och samverkar med andra myndigheter och kommuner. Beredningssekretariatet på Länsstyrelsen genomför på uppdrag av vattenmyndigheten den statusklassning av distriktets vattenförekomster som ligger till grund för beslut om miljö kvalitetsnormer. Detta mynnar ut i de åtgärdsförslag som finns i VISS⁴ som i sin tur ligger till grund för åtgärder i Göteborgs Stads lokala åtgärdsprogram. Tolkning och konkretisering av åtgärdsförslagen i VISS ner på lokal nivå samt prioritering utifrån ett avrinningsområdesperspektiv behöver ske i tät samverkan med Länsstyrelsen, berörda kommuner och vattenråd.

---

³ Fysisk påverkan av vattenmiljön

⁴ VISS – Vattenmyndigheternas databas VattenInformationsSystemSverige

Syftet med åtgärden är att öka det fysiska åtgärdsarbetet. Inom ramen för denna samverkan kan även finansieringsfrågor och bidragsansökningar för vattenvårdande åtgärder hanteras.

K 1.4 Ta fram områdesvisa planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen

Kretslopp och vatten och stadsbyggnadsförvaltningen har utvecklat en metodik för att ta fram planeringsunderlag för vatten till stadsutvecklingsprocessen. Syftet är att ta fram områdesvisa planer/strategier för hanteringen av vattenfrågor. På så sätt möjliggörs en mer områdesinriktad hantering av vattenfrågorna tidigt i planprocessen, snarare än lösningar i enskilda detaljplaner. Områdesplanerna ska kunna utgöra en strukturell och planeringsmässig ram och ett beslutsunderlag för åtgärder. Planeringsunderlagen är tänkta att vara ett levande material som anpassas och uppdateras utifrån konsekvenser och effekter av beslutade och utförda åtgärder inom området. Metodiken har utvecklats och testats inom två pilotområden under 2021-2022. Berörda förvaltningar har deltagit i metodikutvecklingen. Områdesplaner kommer att tas fram för de områden där det identifieras ett behov i stadsutvecklingsprocessen.

Syftet är att områdesplaner ska bidra till bättre helhetslösningar genom att stadens vattenfrågor samordnas ur ett delavrinningsområdesperspektiv.

K 1.5 Utveckla och upprätthålla vattenkarta i stadens kartverktyg

Staden behöver utveckla ett kartstöd för vattenfrågor som underlättar att lätt och snabbt hitta samlad information om stadens vattenmiljöer och planerade, pågående och genomförda åtgärder. I dagsläget finns vattenrelaterad information kopplat till högt vatten, höga flöden och skyfall i stadens karta. Kartunderlag som visar fysiska åtgärdsförslag för att staden ska kunna nå miljö kvalitetsnormerna för vatten kommer att tas fram i arbetet med lokala åtgärdsprogram (åtgärd K 1.2). Det pågår även arbete med att ta fram områdesvisa planeringsunderlag (åtgärd K 1.4) som på sikt behöver visualiseras i stadens kartverktyg.

Syftet med vattenkartan är att den ska vara ett stödjande verktyg i stadens arbete och underlätta åtgärdsgenomförandet. Genom att samla stadens vattenrelaterade information kan behovet av vattenåtgärder inhämtas i ett tidigt skede och lyftas in som en naturlig del i alla stadens planer, projekt och processer. Det ger förutsättningar för fler synergier och kostnadseffektiva ”passa-på”-projekt för att förbättra stadens vattenmiljöer.

K 1.6 Internutbilda personal på berörda förvaltningar och bolag i vattenfrågor

Kompetensutveckling, kommunikation och kunskapsspridning är viktiga nyckelfaktorer i vattenförvaltningsarbetet. En ökad kunskap tillsammans med lättillgänglig information (åtgärd K 1.5) ökar förutsättningarna för ett smart och effektivt åtgärdsarbete. Stadens förvaltningar och bolag med ansvar för vattenfrågor behöver gemensamt internutbilda berörd personal.

Syftet med denna åtgärd är att stärka åtgärdsarbetet genom att bidra till att andelen ”passa-på”-projekt ökar och att vattenhänsyn genomsyrar kommunens verksamheter. En

ökad kunskap öppnar även upp för tvärssektoriell problemlösning och fler synergiprojekt som styr mot investeringar som bidrar med nytta inom flera olika områden.

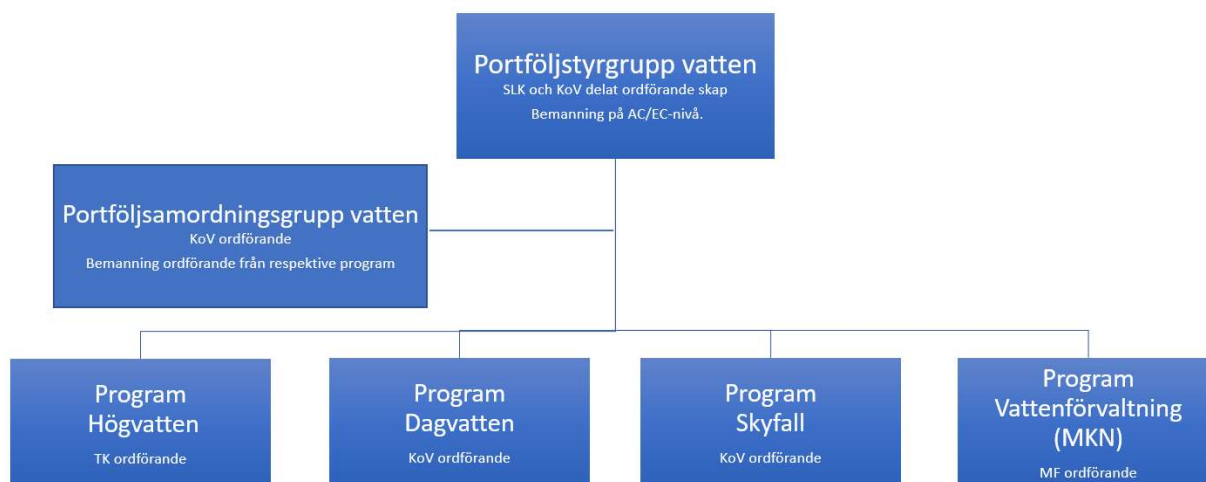
K 1.7 Samordna stadens arbete med vattenfrågor (vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvämningdirektivet)

Vattendirektivet utgör tillsammans med havsmiljödirektivet och översvämningdirektivet EU:s huvudsakliga vattenlagstiftning. I likhet med vattendirektivet sker arbetet med havsmiljödirektivet och översvämningdirektivet i sexårscykler. För att få en god vattenresursförvaltning behöver stadens arbete kopplat till dessa direktiv samordnas. På så sätt kan vi minimera konflikter mellan direktivens mål och samtidigt optimera synergier i arbetet. Göteborg står inför ett flertal utmaningar kopplade till ett förändrat klimat, däribland stigande havsnivåer, ökade flöden och högre frekvens av kraftiga skyfall. I många av de områden som berörs när staden ska anpassas till ett förändrat klimat finns även behov av åtgärder för att nå god vattenstatus. I klimatanpassningsarbetet behöver staden sträva efter att tillämpa naturbaserade metoder som samtidigt ger ekosystemtjänster. Rätt utförda kan naturbaserade metoder både förbättra motståndskraften mot översvämningar och samtidigt förbättra vattenkvalitet, grundvattenbildning och biologisk mångfald.

Både vattenförvaltningsfrågor och klimatanpassningsfrågor behöver dessutom hanteras ur ett avrinningsområdesperspektiv i samverkan med berörda kommuner. En ökad samordning ger förutsättningar för kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara investeringar. En av aspekterna som särskilt behöver beaktas är risken för spridning av föroreningar. Både inom Göteborg och i kommunerna uppströms finns ett flertal förorenade områden som ligger inom områden med översvämningrisk, vilket kan påverka både våra vattenmiljöer och vår vattenförsörjning. Här behöver även samordning ske med åtgärd K 2.4 som handlar om att utveckla mellankommunal samverkan inom tillsyn tillsammans med Länsstyrelsen.

I staden finns utöver vattenförvaltningsgruppen ytterligare tre stadenövergripande vattengrupper – program för högvattenskydd, dagvattensamordningsgruppen och skyfallssamordningsgruppen. Dessa fyra grupper behöver ha ett nära samarbete och åtgärdsplaneringen behöver samordnas. I september 2022 togs beslut om ett nytt arbetssätt i staden för att ta ett helhetsgrepp över och stärka samordningen mellan de starkt beroende vattenfrågorna (figur 6). Den nya vattenorganisationen kommer att implementeras i nuvarande programorganisation för högvattenskydd under hösten 2022. En portföljsamordningsgrupp för vatten inrättas där respektive sakområde möts för gemensam dialog. Arbetet styrs av en portföljstyrgrupp. Målsättningen på kort sikt är dels att öka kunskapen om pågående arbeten, dels att konkretisera och prioritera samordningsbehov mellan grupperna. Målsättningen på längre sikt är att politiken ska få ett samordnat beslutsunderlag för mål, prioriteringar och investeringar. Stadens finansieringsmodeller och beslut som rör våra vattenmiljöer behöver beakta samtliga perspektiv.

Syftet med åtgärden är att stadens arbete med vattendirektivet, havsmiljödirektivet och översvämningdirektivet ska samordnas på ett effektivt sätt. Det minskar risken för konflikter i arbetet och ger förutsättningar för gemensam måluppfyllnad och kostnadseffektiv finansiering av klimatanpassnings- och vattenförvaltningsåtgärder.

Figur 6. Vattensamordning i Göteborgs Stad, namnen kan komma att ändras i samband med implementering.

K 1.8 Utveckla miljöövervakningen

Syftet med miljöövervakning generellt är att beskriva tillståndet och förändringar i miljön över tid på olika lokaler samt bedöma vad som påverkar detta tillstånd. Det kan också vara att upptäcka nya miljöproblem. Miljöövervakningen lägger även grunden för själva åtgärdsarbetet och kan användas för att bedöma effekten av utförda åtgärder i stadens vattenmiljöer. Ett bra kunskapsunderlag ger förutsättningar för ett kostnadseffektivt åtgärdsarbete med rätt åtgärd på rätt plats i respektive åtgärdsområde.

En ram för stadens framtida vattenmiljöövervakning har tagits fram för att täcka in kvalitetsfaktorer och miljöproblem i vattenförvaltningsförordningen och vattenmyndigheternas riktlinjer så att god ekologisk, kemisk och kvantitativ status kan nås i våra vatten. Vi behöver också ta hänsyn till havsmiljödirektivet och havsmiljöförordningen och utveckla och förbättra miljöövervakningen i kustvatten och havsområden i staden enligt de deskriptorer⁵ som finns inom havsmiljöförordningen så att god miljöstatus kan nås i dessa vatten. Att samordna detta arbete med både vattenförvaltningen och havsmiljöförvaltningen inom staden är en av miljö- och klimatnämndens uppgifter och ingår därför i denna åtgärdsplan. Denna åtgärd hänger även ihop med arbetet inom projektet för att ta fram en ny staden-övergripande miljöövervakningsplan som pågår under 2022 och delvis under 2023. I det stödjande dokumentet *Underlag till Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus* finns mer information om stadens miljöövervakning och recipientkontroll.

Denna åtgärd hänger även ihop med åtgärd K 2.3 *Utveckla och utöka tillsyn på verksamhetsutövares egenkontroll*.

⁵ temaområden inom havsmiljödirektivet

K 2. Miljötillsyn och prövning

Kommunerna ska särskilt prioritera sin tillsyn av

- a) miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalk (1998:808) (MB) 9 kap.
- b) förorenade områden enligt MB 10 kap.
- c) jordbruk och annan verksamhet enligt MB 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i sin tillsynsplanering, prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte följs eller riskerar att inte följas.
- i sin tillsyn av verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten.
- i sin tillsyn av förorenade områden särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Kommunen ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor eller återkallelser av tillstånd för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska kommunen ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Åtgärden ska genomföras med stöd av den förvaltningsövergripande vattenplanering som ska utarbetas enligt Kommunernas åtgärd 1.

Åtgärden ska när så är motiverat genomföras i samverkan med andra kommuner inom samma avrinningsområde respektive tillrinningsområde för grundvatten.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016-2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 2.1 Integrera miljö kvalitetsnormer för vatten i behovsutredningen	Miljö- och klimatnämnden		Kontinuerligt, följs upp årligen
K 2.2 Integrera avrinningsområdesperspektivet i tillsynsplaneringen	Miljö- och klimatnämnden		Kontinuerligt, följs upp årligen
K 2.3 Utveckla och utöka tillsyn på	Miljö- och klimatnämnden	Länsstyrelsen	Kontinuerligt, följs upp årligen

verksamhetsutövares egenkontroll			
K 2.4 Utveckla mellankommunal samverkan med berörda kommuner och Länsstyrelsen avseende tillsyn	Miljö- och klimatnämnden	Länsstyrelsen, berörda kommuner inom avrinningsområden	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 2.5 Vid behov ta initiativ till omprövningar av tillstånd och villkor	Miljö- och klimatnämnden	Länsstyrelsen	Kontinuerligt, följs upp årligen

K 2.1 Integrera miljö kvalitetsnormer för vatten i behovsutredningen

Stadens vattenförekomster påverkas av verksamheter som avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät, enskilda avlopp, jordbruk och djurhållande verksamheter, industrier, hamnverksamhet, förorenade områden, brandövningsplatser, täktverksamheter, vägar och dagvattenutsläpp. Dessa verksamheter bidrar i olika grad med utsläpp av prioriterade och särskilda förorenade ämnen, näringsämnen och syretärande ämnen som påverkar vattenstatusen. De verksamheter som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs eller riskerar att inte följas behöver prioriteras i tillsynen.

Behovsutredningen tas fram för att möta de lagkrav som finns på att miljö- och klimatnämnden ska utreda tillsynsbehovet inom sitt ansvarsområde enligt miljöbalken. Den utgör även ett underlag för nämndens verksamhetsnominering och budgetarbete. Behovsutredningen konkretiseras sedan i en tillsynsplan.

Syftet med denna åtgärd är att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska integreras på ett tydligt sätt i behovsutredningen.

K 2.2 Integrera avrinningsområdesperspektivet i tillsynsplaneringen

Den behovsstyrda tillsynen gällande verksamheter som påverkar vatten behöver planeras utifrån ett avrinningsperspektiv med utgångspunkt i de lokala åtgärdsprogrammen som tas fram i staden (åtgärd K 1.2). Till dess att de lokala åtgärdsprogrammen är framtagna och beslutade kan uppgifter från VISS⁶ användas i tillsynsplaneringen. När det gäller näringsämnen kan förbättringsbehoven i VISS vara en utgångspunkt, men det finns även modelleringar gjorda internt i staden som kan användas, bland annat ”Åtgärdsförslag för dagvatten” (Kretslopp och vatten, 2019). Miljösamverkan Sverige har även tagit fram ett handläggarsråd ”Miljö kvalitetsnormer för vatten i tillsyn av miljöfarlig verksamhet” som kan användas som ett stöd i arbetet.

Syftet med denna åtgärd är att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska integreras i tillsynsplaneringen.

⁶ VISS – vattenmyndigheternas databas VattenInformationSystemSverige

K 2.3 Utveckla och utöka tillsyn av verksamhetsutövares egenkontroll

Tillsynen behöver utvecklas genom att det i ännu större utsträckning ställs tydliga krav på verksamhetsutövares egenkontroll så att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Egenkontroll, inklusive recipientkontroll, ska möjliggöra bedömningar av verksamheternas påverkan på ekologisk, kemisk och kvantitativ status och ge underlag för bedömningar av vilka förebyggande eller förbättrande åtgärder som behövs för verksamheterna.

Verksamhetsutövaren ska kunna redogöra för vilken inverkan verksamheten har på de för verksamheten relevanta kvalitetsfaktorerna för ekologisk status och för relevanta gränsvärden för kemisk status.

Syftet med denna åtgärd är att verksamhetsutövares egenkontroll och recipientkontroll i större utsträckning ska leda till att rätt förebyggande och förbättrande åtgärder vidtas så att miljö kvalitetsnormerna kan följas.

K 2.4 Utveckla mellankommunal samverkan med berörda kommuner och Länsstyrelsen avseende tillsyn

Det finns behov av en utökad samverkan med Länsstyrelsen och andra kommuner inom våra avrinningsområden avseende tillsynsplanering. Exploatering och verksamheter uppströms i ett avrinningsområde kan påverka flöden, transport av näringsämnen och spridning av föroreningar nedströms. På samma sätt kan exploatering som sker nedströms påverka uppströms om till exempel bestämmande sektioner i ett vattendrag förändras eller kulverteringar sker. Göteborg ligger längst ner i de avrinningsområden som vi delar med andra kommuner vilket innebär att våra vattenförekomster påverkas av det som sker i till exempel Mölndal, Härryda, Partille, Lerum, Ale, Kungälv, Alingsås, Vårgårda och Borås.

Ett av de områden som kräver välfungerande mellankommunal samverkan är samhällets avloppshantering. I Göteborg ligger det regionala avloppsreningsverket Ryaverket som tar emot avloppsvatten från sju, snart åtta, kommuner. Respektive kommun ansvarar för tillsyn av kommunala ledningsnät, pumpstationer och bräddavlopp, medan Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen av avloppsreningsverket. För att minska risken för suboptimeringar och åtgärder som flyttar problem i stället för att lösa dem behöver tillsynsplaneringen ske i samverkan. Exempelvis behöver tillsynsåtgärder för att minska bräddning genomföras på ett sätt så att det inte samtidigt ökar mängden tillskottsvatten till reningsverket. Detta beskrivs närmare i det stödande dokumentet ”Underlag till Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus”.

Ett annat område som kräver välfungerande mellankommunal samverkan är arbetet med vattenskydd. Göta älv är vattentäkt för 700 000 personer och har ett avrinningsområde som täcker ca 10% av Sveriges yta och sträcker sig ända in i Norge. För att stärka vattenskyddet måste kommunerna inom vattenskyddsområdet för Göta älv samarbeta ytterligare för att skydda vattentäkterna från föroreningar. Länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan (Länsstyrelsen, 2021) fyller en viktig roll i vattenförvaltningsarbetet och kan fungera som ett kompletterande underlag för att planera tillsynsinsatser i framtiden. Se även åtgärd K 3.2.

Syftet med denna åtgärd är att stärka den mellankommunala samverkan i vattenförvaltningen och att styra mot en tillsyn som optimeras ur ett avrinningsområdesperspektiv.

K 2.5 Vid behov ta initiativ till omprövningar av tillstånd och villkor

För tillståndsprövade verksamheter kan det uppstå behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor alternativt återkallelse av tillstånd. Kommunen ska då ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs, antingen genom att kommunen själv ansöker om omprövning eller återkallelse, eller genom samverkan med Länsstyrelsen för att få åtgärder genomförda.

Syftet med denna åtgärd är att tillståndsprövade verksamheter ska ha villkor som är anpassade efter miljö kvalitetsnormerna för vatten och recipienternas status.

K.3. Dricksvattenskydd

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:

- a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter, exempelvis i form av vattenskyddsområde, för vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn
- b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före införande av miljöbalk (1998:808) (MB)(1 januari 1999) och där behov finns att revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås
- c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden
- d) utöva tillsyn över de vattentäkter som kommunen har föreskrivit tillståndsplikt för enligt MB 9 kap. 10§

Åtgärden ska genomföras i samarbete med Länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 3.1 Översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde	Kretslopp och vattennämnden	Stadsmiljönämnden	Senast 2024
K 3.2 Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn av Göta älvs vattenskyddsområde	Miljö- och klimatnämnden		Kontinuerligt, följs upp årligen
K 3.3 Samordna arbetet med dricksvattendirektivet och vattendirektivet	Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden	Berörda kommuner och Länsstyrelsen	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 3.4 Driva frågan om att skydda potentiella framtida råvattentäkter som pekats ut	Kretslopp och vattennämnden	Berörda nämnder	Kontinuerligt, följs upp årligen

i den regionala vattenförsörjningsplanen			
--	--	--	--

K 3.1 Översyn av Delsjöarnas vattenskyddsområde

Delsjöarna och Göta älv är Göteborgs två ordinarie vattentäkter. Delsjöarnas vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter beslutades 1995 och det finns därför behov av en översyn. Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområde (Havs- och Vattenmyndigheten, 2021), som kan användas i arbetet. Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen av Delsjöarnas vattenskyddsområde.

Syftet med åtgärden är att säkerställa att vattenskyddsområdet med tillhörande föreskrifter ger ett tillräckligt starkt skydd för Delsjöarna.

K 3.2 Bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över Göta älvs vattenskyddsområde

Göta älv försörjer fler än 700 000 personer med dricksvatten och har ett avrinningsområde som täcker ca 10 % av Sveriges yta och sträcker sig ända in i Norge. Ett arbete har pågått sedan 2008 med att skapa ett nytt sammanhängande vattenskyddsområde för hela Göta älv och Vänersborgsviken. I maj 2022 fattades beslut om de nya föreskrifterna som började gälla 1 juli 2022 (Länsstyrelsen, 2022). Det kommer att innebära att det behövs ett utökat mellankommunalt samarbete kopplat till tillsyn inom vattenskyddsområdet. Denna åtgärd hänger även ihop med åtgärd **K 2.4**.

Syftet med åtgärden är att säkerställa att de som bedriver verksamhet följer de föreskrifter som gäller och att tillstånd och dispenser inom vattenskyddsområdet följs liksom att erforderlig egenkontroll utövas.

K 3.3 Samordna arbetet med dricksvattendirektivet och vattendirektivet

Ett nytt dricksvattendirektiv vann laga kraft i januari 2021 och bestämmelserna ska nu införas i svensk lagstiftning senast 12 januari 2023. Kraven på riskbedömning och riskhantering har utvidgats och blivit obligatoriska vilket berör bland annat tillrinningsområden och vattentäkter. Det innebär att det nya dricksvattendirektivet har nära kopplingar till vattendirektivet vilket kräver ytterligare samordning i staden och med berörda kommuner.

Både kommunerna och Länsstyrelsen behöver utveckla sina arbetssätt för samverkan inom kommunernas av- och tillrinningsområden. Det handlar bland annat om dricksvattenförsörjning och vattenanvändning i ett förändrat klimat, och att planera för redundans⁷ och reservvattenförsörjning, vilket behöver göras med utgångspunkt i den regionala vattenförsörjningsplanen. Det pågår ett regionalt projekt, Stärkt vattenförsörjning i regionen (SVAR) som hanterar dessa frågor (Göteborgsregionen, 2022). Projektet drivs av Kretslopp och vatten och Göteborgsregionen.

⁷ extra säkerhet i händelse av driftstörningar

Syfte med åtgärden är att stärka samverkan och utveckla effektiva arbetssätt i frågor kopplat till vattenförvaltning och dricksvattenförsörjning, både internt inom staden och externt med andra kommuner och Länsstyrelsen.

K 3.4 Driva frågan om att skydda potentiella framtida råvattentäkter som pekas ut i den regionala vattenförsörjningsplanen

Göteborgs Stad arbetar redan aktivt med råvattenskydd, inrättande av vattenskyddsområden och andra åtgärder för att skydda vårt dricksvatten. För att långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen behöver alla kommuner, enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram (Vattenmyndigheterna, 2022), utveckla sitt arbete med dricksvattenskydd inom flera av sina ansvarsområden och då även tillsammans med andra kommuner.

Regionalt viktiga råvattenresurser som inte är i bruk idag skyddas inte på samma sätt som befintliga råvattentäkter. I dessa fall behöver dricksvattenintresset synliggöras och beaktas i samhällsplanering och vid exploatering.

Lerums kommun utreder tillsammans med Göteborg om Mjörn kan användas som gemensam vattentäkt eller som råvattenkomplement till Göteborg. Ett arbete för att inrätta vattenskyddsområde för Mjörn har påbörjats i samarbete mellan Lerum och Göteborg.

Staden behöver även verka för möjligheten att riksintresseklassa vattentäkter.

Syftet med åtgärden är att säkerställa ett långsiktigt skydd för dricksvattenförsörjningen.

K 4. Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

Kommunerna ska genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Kommunerna ska särskilt:

- a) säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten, utifrån aktuellt planeringsunderlag, från bland annat Vatteninformationssystem Sverige (VISS), beaktas vid fysisk planering och andra ärenden, som regleras i PBL,
- b) tillgodose att översiktsplanen tar hänsyn till och samordnas med aktuella planeringsunderlag, bland annat regionala vattenförsörjningsplaner, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas,

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med den länsstyrelse som har tillsynsansvar och berörda kommuner inom avrinningsområdet samt berörd region i de fall kommunen är inom ett område som omfattas av regional fysisk planering.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från åtgärdsprogram 2016-2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 4.1 Ta fram och implementera riktlinje för vatten i planeringen	Stadsbyggnadsnämnden	Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden stadsfastighetsnämnden	2022-2023
K 4.2 Ta fram och implementera rutiner för MKN Vatten i prövning och tillsyn	Stadsbyggnadsnämnden	Miljö- och klimatnämnden, kretslopp och vattennämnden	2023
K 4.3 Säkerställa att regionala vattenförsörjningsplaner inarbetas i översiktsplanen	Stadsbyggnadsnämnden	Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden	2022
K 4.4 Utveckla mellankommunal samverkan tillsammans med Länsstyrelsen avseende fysisk planering	Stadsbyggnadsnämnden	Länsstyrelsen, berörda kommuner, GR	Åtgärden pågår och följs upp årligen

K 4.1 Ta fram och implementera riktlinje för vatten i planeringen

I detaljplaner behöver kommunerna visa att en betydande påverkan på vattenförekomsterna inte riskeras vid genomförandet och att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. En detaljplan som kan antas innebära att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kapitlet i miljöbalken inte följs kan överprövas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har även en vägledande och rådgivande roll för kommunerna. Boverket har ansvar för att vägleda i dessa frågor på nationell nivå och har i december 2021 tagit fram vägledning för miljökvalitetsnormer för vatten (Boverket, 2022)

Stadsbyggnadskontoret (numera stadsbyggnadsförvaltningen) påbörjade redan 2019 ett arbete med att ta fram en riktlinje för hur miljökvalitetsnormerna för vatten ska hanteras i planeringen. Under arbetet med stadens nya översiktsplan (ÖP) och fördjupade översiktsplaner (FÖP) framkom att det finns ett stort behov av att hantera olika vattenfrågor gemensamt i detaljplaneringen. Riktlinjearbetet utökades då till att omfatta fler vattenfrågor än de kopplade till miljökvalitetsnormerna. Riktlinjen beräknas vara klar under 2022 och ska därefter implementeras i stadens arbete. I samband med ÖP-arbetet togs även kunskapsunderlaget "Blågröna stråk" (Stadsbyggnadskontoret, 2022) fram. Rapporten tydliggör och fördjupar förståelsen för den blågröna strukturen som en del av stadsutvecklingen i Göteborg och presenterar inriktningar för stadens vattendrag.

Syftet med åtgärden är att vattenfrågan och dess markanspråk ska komma in tidigt i planeringsprocessen.

K 4.2 Ta fram och implementera rutiner för MKN Vatten i prövning och tillsyn

I samband med detaljplanering tas det normalt fram åtgärdsförslag/utredningar som syftar till att säkra en robust och hållbar dagvattenhantering som följer MKN vatten. I efterföljande genomförandeskede är det inte ovanligt att det sker justeringar och förändringar rörande omhändertagandet av vatten av olika skäl. För att ambitionsnivån från planarbetet ska bibehållas är det viktigt att det finns rutiner och arbetssätt genom hela stadsutvecklingsprocessen så att inte möjligheten att nå miljö kvalitetsnormerna riskerar att försämrats. Kopplingen mellan planeringsskede och genomförandeskede behöver stärkas i stadens arbete. Även rutiner och prioriteringar i andra delar av stadsutvecklingsprocessen, som i utvecklingen av den allmänna platsen, behöver bli bättre för att staden ska kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna. Det behöver dessutom finnas rutiner för att följa upp genomförda åtgärder, så att de inte byggs bort eller förlorar sin funktion i samband med drift och underhåll.

Hur vattenfrågorna kan stärkas genom hela PBL-processen är en del i detta arbete, men det krävs sannolikt ett bredare angreppssätt om problematiken ska kunna åtgärdas. Åtgärden kan därför komma att behöva breddas till andra delar och andra förvaltningsansvarsområden.

Ett annat viktigt verktyg i arbetet med att nå god vattenstatus är tillsyn av strandskyddet. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten (7 kap. 13 § miljöbalken (MB)). I våra kustområden är grunda, vågskyddade, biologiskt värdefulla områden mest utsatta för exploateringsstryck. För att få dispens från strandskyddet krävs särskilda skäl. Byggnadsnämnden är ansvarig myndighet för tillsynen av att strandskyddet efterlevs i Göteborgs Stad.

Byggnadsnämndens tillsynsplan behöver framöver tydliggöra det systematiska arbetet med att följa upp brister i efterlevnaden av strandskyddet. Detta för att strandskyddet ska efterlevas och för att god miljöstatus med avseende på hydromorfologi⁸ ska kunna uppnås.

Det pågår för närvarande ett arbete på nationell nivå med kopplingar till denna åtgärd. I oktober 2021 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att se över möjligheter att förenkla och förtydliga på vilket sätt miljö kvalitetsnormer för vatten ska få genomslag vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen (Regeringskansliet, 2022). Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2023. Åtgärden kan därför komma att justeras i samband med detta.

Syftet med åtgärden är att hela åtgärdskedjan från planering till byggande och drift ska fungera i staden.

---

⁸ Fysisk påverkan av vattenmiljön

K 4.3 Säkerställa att regionala vattenförsörjningsplaner inarbetas i översiktsplanen

Dricksvatten är ett allmänt intresse som kommunen ska inkludera i översiktsplaneringen. Möjligheten till exploatering, byggnation och stadsutveckling är beroende av en trygg tillgång till dricksvatten av god kvalitet. Länsstyrelsen har under 2021 tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland (Länsstyrelsen, 2021). För Göteborgsregionens kommuner finns också en mellankommunal vattenförsörjningsplan (Göteborgsregionen, 2020) som uppdaterades 2020.

Syftet med åtgärden är att synliggöra dricksvattenförekomster så att hänsyn kan tas till skyddet av dem i den fysiska planeringen. Markanvändning och verksamheter som innebär betydande påverkan på dricksvattenförekomster kan då undvikas eller anpassas så att miljökvalitetsnormerna för vatten och kraven på dricksvattenkvalitet följs. Göteborgsregionens vattenförsörjningsplan har inarbetats i Göteborgs Stads översiktsplan som antogs 19 maj 2022 (Göteborgs Stad, 2022).

K 4.4 Utveckla mellankommunal samverkan tillsammans med Länsstyrelsen avseende fysisk planering

Exploatering och verksamheter uppströms i ett avrinningsområde kan påverka flöden, transport av näringsämnen och spridning av föroreningar nedströms. På samma sätt kan åtgärder och exploatering som sker nedströms, till exempel kulverteringar och förändringar i vattenförande sektion, påverka flöden och växt- och djurliv uppströms i avrinningsområdet. Göteborg ligger längst ner i de avrinningsområden som vi delar med andra kommuner vilket innebär att våra vattenförekomster påverkas av det som sker i till exempel Mölndal, Härryda, Partille, Lerum, Ale, Kungälv, Alingsås, Vårgårda och Borås. Regional vattenplanering behövs för att nå god vattenstatus i länets vattenförekomster och där är länsstyrelsen en viktig huvudaktör.

Stadsbyggnadsförvaltningen har ett kontinuerligt utbyte med grannkommuner i planeringsfrågor och dessa kanaler kan även användas för samverkan kring vattenfrågor. I GR:s regi finns till exempel klimatanpassningsnätverk där vattenfrågor står högt på agendan samt även olika nätverk för fysisk planering där länsstyrelsen normalt ingår.

Syftet med åtgärden är att integrera vattenförvaltningsfrågor i befintliga nätverk och samarbeten kring fysisk planering.

K 5. VA-plan inklusive dagvatten

Kommunerna ska upprätta eller revidera plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten (VA-plan) och genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan följas.

Samverkan ska ske med berörd länsstyrelse.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från Åtgärdsprogram 2016-2021.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 5.1 Se över och utveckla planerande dokument för vatten, spillvatten och dagvatten så att MKN Vatten kan följas	Kretslopp och vattennämnden	Miljö- och klimatnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Gryaab, berörda kommuner	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 5.2 Utveckla mellankommunal samverkan om optimerad tillskottsvattenhantering	Gryaab, Kretslopp och vattennämnden	Miljö- och klimatnämnden, Länsstyrelsen, berörda kommuner	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 5.3 Ta fram typlösningar för dagvattenåtgärder inklusive naturbaserade på allmän plats till Teknisk handbok	Kretslopp och vattennämnden	Stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, miljö- och klimatnämnden	Pågår, följs upp årligen
K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter	Kretslopp och vattennämnden, miljö- och klimatnämnden	Stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden	2023
K 5.5 Ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer	Stadsmiljönämnden	Kretslopp och vattennämnden, exploateringsnämnden, miljö- och klimatnämnden	2023, följs upp årligen

K 5.6 Utveckla stadens dagvattensamarbete med Trafikverket	Stadsmiljönämnden, Kretslopp och vattennämnden	Trafikverket, miljö- och klimatnämnden	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 5.7 Genomföra informationsinsatser till fastighetsägare om lokal dagvattenhantering	Kretslopp och vattennämnden	Miljö- och klimatnämnden	Kontinuerligt, följs upp årligen
K 5.8 Utreda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökat lokal hantering av dagvatten	Kretslopp och vattennämnden		2023

K 5.1 Se över och utveckla planerande dokument för vatten, spillvatten och dagvatten så att MKN Vatten kan följas

Sammanhållande planer för dricksvatten, spillvatten och dagvatten är viktiga underlag i arbetet med hur miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Göteborg har ett flertal planerande VA-dokument: Åtgärdsplan Vatten, Åtgärdsplan Avlopp, VA-utbyggnadsplan och regional vattenförsörjningsplan (GR).

VA-planering är en ständig process med pågående drift, underhåll, förnyelse, utveckling och åtgärder. Det innebär att de VA-planerande dokumenten behöver ses över och utvecklas regelbundet för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas på bästa sätt. VA-planer ska beskriva hur yt- och grundvattenförekomsternas status kan komma att påverkas av vatten- och avloppshantering i kommunen. Det ska också tydligt framgå var miljö kvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas och vad som krävs av vatten- och avloppshantering för att följa miljö kvalitetsnormerna (Vattenmyndigheterna, 2022).

Syftet med åtgärden är att säkerställa att planerande VA-dokument kontinuerligt uppdateras med aktuell information så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

5.2 Utveckla mellankommunal samverkan om optimerad tillskottsvattenhantering

Göteborg är anslutet till Gryaab som tar emot spillvatten från sju, snart åtta, kommuner (Ale, Bollebygd, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille) på Ryaverket på Hisingen. Spillvattnet leds från respektive kommun via ett 13 mil långt tunnelsystem. Ryaverket ansvarar för tunnelsystemet medan varje kommun ansvarar för sitt eget ledningsnät, pumpstationer och bräddpunkter⁹ samt anslutningarna till tunnelsystemet. Denna komplexa infrastruktur har byggts ut succesivt under lång tid och behöver hanteras ur ett helhetsperspektiv i större utsträckning än vad som görs idag. Endast drygt 40% av det vatten som belastar Ryaverket utgörs av spillvatten, det vill säga den typ av vatten som ett reningsverk är byggt för att hantera. Övrig belastning består av

⁹ Bräddning - en systemfunktion i ett avloppsledningsnät där utsläpp av orenat spillvatten kan ske direkt i recipient vid nederbörd

så kallat tillskottsvatten¹⁰ som beror på ledningsnätets utformning och kondition i de olika kommunerna. Den stora mängden tillskottsvatten är problematisk för driften av reningsverket och bidrar med onödig miljöpåverkan (Gryaab, 2022). Reningseffekten påverkas negativt vilket orsakar extra utsläpp i recipienten Rivö fjord nord. Pumpning och rening av tillskottsvattnet, ca 70 000 000 m³ per år i genomsnitt, förbrukar energi och kemikalier.

Göteborgs Stads investeringar och inriktningsbeslut avseende ledningsnät och dagvattenhantering påverkar Gryaabs framtida förutsättningar och planering och även övriga kommuner som är anslutna till reningsverket. Planeringen behöver därför ske i samverkan baserat på en helhetssyn på den regionala spillvattenhanteringen. Göteborgs Stad som huvudägare i Gryaab har stora möjligheter att styra beslutsprocesser mot rätt investeringar utifrån miljö kvalitetsnormer och samhällsnytta.

Syftet med åtgärden är att styra investeringar mot en långsiktigt hållbar hantering av dag- och dräneringsvatten i stadsutvecklingen samt att minimera avloppssystemets påverkan på recipienterna.

K 5.3 Ta fram typlösningar för dagvattenåtgärder inklusive naturbaserade på allmän plats till Teknisk handbok

Hantering av dagvatten är en komplex utmaning som blir alltmer aktuell i ett förändrat klimat. Inom våra avrinningsområden finns statliga, kommunala och privata aktörer som påverkar dagvattnets flöde och innehåll av föroreningar. Lagstiftningen är otydlig och det finns därför ett behov av att förtydliga olika aktörers ansvar för dagvattenhantering. Även om ansvarsfrågan juridiskt sett är oklar så har Göteborgs Stad rådighet över frågan på sin egen mark. Det innebär att staden har förutsättningar att agera föregångare genom att implementera en hållbar ekosystembaserad dagvattenhantering på allmän plats och på kommunens fastigheter. Framtagande av fler typlösningar för hållbar dagvattenhantering till stadens tekniska handbok ökar möjligheten till rätt åtgärd på rätt plats i samband med de projekt och drift- och underhållsåtgärder som genomförs i staden. Att återskapa markens vattenhållande förmåga och hantera vattnet i ytliga blågröna strukturer har även en positiv påverkan på samhällets resiliens¹¹ i ett förändrat klimat. Kretslopp och vatten har under 2021-2022 varit med som partner i ett projekt med att ta fram en handbok med blå-grön-gråa lösningar för dagvattenhantering (Blue-Green-Grey-systems, BGG) som kan användas i staden (Edges, 2022)

Syftet med åtgärden är att dagvattenåtgärder ska vara en integrerad del i stadens projekt och att den plats som krävs för en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska säkras i samband med planering och projektering.

K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter

Göteborgs stad äger och sköter över hälften av Göteborgs mark. Förvaltningen av stadens mark är uppdelad på olika förvaltningar och bolag vilket innebär att hanteringen av

---

¹⁰ Tillskottsvatten - ovidkommande vatten i form av dagvatten, dräneringsvatten, inläckande grundvatten, ytvatten och dricksvatten

¹¹ motståndskraft

dagvatten kan skilja sig åt när det gäller rening och fördröjning. Ett målinriktat arbete med att successivt implementera långsiktigt hållbar dagvattenhantering på samtliga kommunala fastigheter skulle ge stor positiv effekt i våra vattenmiljöer. Det finns därför ett behov av gemensamma riktlinjer och en handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter.

Syftet med åtgärden är att dagvattenhantering ska lyftas in som en självklar del i alla drift-, underhålls- och förnyelseprojekt som genomförs på stadens fastigheter.

K 5.5 Ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen i befintliga trafikmiljöer

Ett stort antal av Göteborgs vattenförekomster har en betydande påverkan av dagvatten från transport och infrastruktur. Renings- och fördröjningsåtgärder behöver ingå som en självklar del i alla drift- underhålls- och förnyelseprojekt i Göteborgs trafikmiljöer (se åtgärd K 5.3). Staden behöver även i större utsträckning än idag arbeta systematiskt för att åtgärda alla de högtrafikerade ytor som saknar dagvattenrening.

Under 2020 utfördes en kartläggning av dagvattenhantering från stadens högtrafikerade vägar och gator med en årsdygnstrafik på över 8 000 fordon. Den totala ytan som undersöktes var ca 150 ha. Cirka 60% av ytan avvattnas direkt till stadens vattendrag och en stor andel av detta vatten släpps ut helt orenat i recipienterna (Kretslopp och vatten, 2020). Cirka 30 % av den karterade ytan avvattnas till Ryaverket och merparten av detta dagvatten genomgår ingen föregående rening innan det leds till avloppsreningsverket. Föroreningarna från trafikdagvatten orsakar problem i driften av reningsverket eftersom metaller, olja och andra miljögifter förorenar slammet på reningsverket och därmed försvårar en cirkulär hantering av näringsämnen via till exempel nyttjande av slam i jordbruket.

Inom staden finns en samverkansöverenskommelse kring hur ansvar och kostnader ska fördelas för dagvattenanläggningar som behandlar dagvatten från vägar och allmän platsmark. Denna överenskommelse har hittills endast tillämpats på nya anläggningar. För att komma till rätta med belastningen från befintliga trafikmiljöer behöver stadsmiljöförvaltningen i samarbete med Kretslopp och vatten och med stöd från miljöförvaltningen ta fram en handlingsplan för att förbättra dagvattenreningen. Handlingsplanen behöver utgå utifrån ett avrinningsperspektiv och integreras med de lokala åtgärdsprogrammen som tas fram i staden (åtgärd K 1.2).

Syftet med åtgärden är att implementera ett systematiskt arbete med att förbättra dagvattenhanteringen i befintliga trafikmiljöer.

K 5.6 Utveckla stadens dagvattensamarbete med Trafikverket

Genom Göteborg löper ett antal stora statliga trafikleder och järnvägssträckor vars avvattning i hög grad påverkar våra vattenmiljöer. Stadens samarbete med Trafikverket gällande dagvattenfrågor behöver utvecklas för att styra mot rätt åtgärd på rätt plats. I vissa områden kan det även finnas behov av gemensamma anläggningar för att rena och fördröja dagvatten från stadens och Trafikverkets vägar. Stadsmiljöförvaltningen har enligt reglementet ansvar för kommunens kontakter med Trafikverket vilket även bör omfatta frågor kopplat till samarbete kring rening av trafikdagvatten.

Syftet med åtgärden är att implementera ett systematiskt arbete med att förbättra dagvattenhanteringen i befintliga trafikmiljöer genom ökad samverkan.

K 5.7 Genomföra informationsinsatser till fastighetsägare om lokal dagvattenhantering

Med ökad kunskapsspridning och vägledning kan staden påverka att frivilliga dagvattenåtgärder genomförs på privat mark. Genom att få fastighetsägare i områden med kombinerade system att ta hand om sitt dagvatten lokalt genom exempelvis infiltration eller bevattning kan flöden till Ryaverket reduceras och risken för bräddning minskas.

Även i områden med utbyggda duplikatsystem ger ett ökat lokalt omhändertagande av dagvatten positiva effekter genom att avrinningen då i högre grad når våra recipienter långsamt och rent i stället för snabbt och förorenat. Ett ökat lokalt omhändertagande bidrar även till den naturliga grundvattenbildningen och till mer naturliga flödesmönster i våra vattendrag vilket gynnar växt- och djurliv och biologisk mångfald.

Syftet med åtgärden är att genom ökad kunskapsspridning få till stånd åtgärder för att förbättra våra vattenmiljöer på frivillig väg.

K 5.8 Utredda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten

Genom att skapa ekonomiska incitament såsom avgiftslättnader för de fastighetsägare som tar hand om sitt eget dagvatten skulle staden kunna styra mot en mer hållbar dagvattenhantering. Förutsättningarna kan se olika ut beroende på markförhållanden och ledningsnätets utformning vilket behöver beaktas. Andra saker som behöver beaktas är en eventuell ökad administration och ökade resurser för uppföljning av en differentierad dagvattenhantering.

Syftet med åtgärden är att utreda möjligheten till ökad lokal hantering av dagvatten genom avgiftslättnader i va-taxan.

K 6. Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinlika föreningar från småskalig förbränning.

Åtgärden ska genomföras i samverkan med naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna.

Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden är av löpande karaktär och är en revidering från kompletterande Åtgärdsprogram 2018-2021. Åtgärden ska därför påbörjas omgående och genomföras löpande.

Det här behöver Göteborgs Stad göra:

Åtgärd	Ansvarig	Medverkande	Tid
K 6.1 Information i samband med energi- och klimatrådgivning	Miljö- och klimatnämnden		Kontinuerligt
K 6.2 Information på stadens hemsida	Miljö- och klimatnämnden		Kontinuerligt

K 6.1 Information i samband med energi- och klimatrådgivning

Vedeldning i bostäder, lokaler, jordbruks- och skogsfastigheter står för omkring 15 procent av utsläppen av dioxiner till luft i Sverige (Vattenmyndigheterna, 2022). Småskalig fastbränsleeldning bidrar även till utsläpp av andra prioriterade ämnen, till exempel polycykliska aromatiska kolväten, PAH. Åtgärder för att minska småskalig förbränning är därför angelägna. Kommunen informerar om alternativ till småskalig förbränning i samband med energi- och klimatrådgivning.

K 6.2 Information på stadens hemsida

Okontrollerad eldning av trädgårdsavfall medför utsläpp av dioxiner och bör begränsas i den mån lämpliga alternativ finns. Kommunen informerar om eldning av trädgårdsavfall på stadens hemsida.

Felaktig vedeldning kan orsaka utsläpp av dioxiner. Kommunen informerar om vedeldning på stadens hemsida och där finns även länkar till Naturvårdsverkets och Energimyndighetens informationssidor.

Referenser

- Boverket. (den 05 09 2022). *www.boverket.se*. Hämtat från Boverket.se:
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lamplighetsbedomning/mkn/vattenrelaterade-mkn/>
- Edges. (den 05 09 2022). *https://bluegreengrey.edges.se/*. Hämtat från BlueGreenGrey Systems for liveable streets:
<https://bluegreengrey.edges.se/#:~:text=%23bluegreengrey%20systems%20creates%20multifunctional%20streetscapes%20that%20are%20liveable,risk%20for%20flooding%20and%20reduced%20impacts%20of%20drought.>
- Gryaab. (2022). *Karaktärisering av tillskottsvatten till Ryaverket*. Göteborg: Gryaab.
- Göteborgs Stad. (den 05 09 2022). *https://oversiktsplan.goteborg.se/*. Hämtat från Översiktsplan Göteborgs Stad: <https://oversiktsplan.goteborg.se/>
- Göteborgsregionen. (2020). *Vattenförsörjningsplan för Göteborgsregionen*. Göteborg: Göteborgsregionen.
- Göteborgsregionen. (den 05 09 2022). *Göteborgsregionen.se - SVAR- Stärkt vattenförsörjning inom GR*. Hämtat från Göteborgsregionen :
<https://goteborgsregionen.se/projekt/2021-05-01-svar--starkt-vattenforsorjning-inom-gr>
- Havs- och Vattenmyndigheten. (2021). *Vägledning om inrättande av vattenskyddsområde*. Göteborg: Havs- och Vattenmyndigheten .
- Kretslopp och vatten. (2019). *Åtgärdsförslag för dagvatten*. Göteborg: Göteborgs Stad.
- Kretslopp och vatten. (2020). *Trafikdagvatten som avleds till recipient*. Göteborg: Göteborgs Stad.
- Länsstyrelsen. (2021). *Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland*. Göteborg: Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Hämtat från Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten.
- Länsstyrelsen. (den 05 09 2022). *Göta älv och Vänersborgsvikens vattenskyddsområde*. Hämtat från www.gavso.se:
<https://gavso.se/content/uploads/2022/05/foreskrifter-for-vattenskyddsomradet-2022-05-16.pdf>
- Miljöförvaltningen. (2022a). *Underlag till Göteborgs åtgärdsplan för god vattenstatus*. Göteborg: Göteborgs Stad.
- Miljöförvaltningen. (2022b). *Samhällsekonomisk värdering av vattenekosystemtjänster: strategi i arbetet mot god vattenstatus i Göteborg*. Göteborg: Göteborgs Stad R 2022:09.
- Park- och naturförvaltningen. (den 21 10 2022). *Grönplan för en nära sammanhållen och robust stad*. Hämtat från Göteborgs Stad:
<https://goteborg.se/wps/wcm/myconnect/63a24271-5818-428b-999a->

0a402cb4b36a/G%C3%B6teborgs+gr%C3%B6nplan+2022_tillg%C3%A4nglig_.pdf.pdf?MOD=AJPERES

Regeringskansliet. (den 05 09 2022). *www.regeringen.se*. Hämtat från Vattenfrågor vid planläggning och byggande *www.regeringen.se*:
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2021/10/dir.-202192/>

Stadsbyggnadskontoret. (den 09 02 2021). *Regler för strandskydd Göteborgs Stad*. Hämtat från Göteborgs Stad, Tillsynsplan 2021 Miljöbalken:
https://goteborg.se/wps/wcm/myconnect/5fe21d2e-3070-48ba-b66e-61701f78b859/Tillsynsplan_strandskydd+jan+2021.pdf?MOD=AJPERES

Stadsbyggnadskontoret. (den 05 09 2022). *Kunskapsunderlag till Göteborgs Stads översiktsplan*. Hämtat från <https://geodata-external.sbk.goteborg.se>:
https://geodata-external.sbk.goteborg.se/files/oversiktsplan/Blagrona_strak_kunskapsunderlag.pdf

Vattenmyndigheterna. (2022). *Åtgärdsprogram för vatten i Västerhavets vattendistrikt 2022-2027*. Vattenmyndigheterna i Sveriges fem vattendsitrikt.